

Chương 3: Thị trường tài chính

1. Khái niệm thị trường tài chính
2. Chức năng, vai trò của thị trường tài chính
3. Cấu trúc của thị trường tài chính
4. ĐK cần thiết để phát triển TTTC
5. Các công cụ lưu thông trên thị trường tài chính
6. Vai trò của Chính phủ đối với thị trường tài chính
7. Thị trường tài chính Việt Nam

19-Sep-11

2

1. Khái niệm thị trường tài chính

Thị trường tài chính là nơi diễn ra các hoạt động chuyển nhượng, mua bán các **khoản vốn ngắn hạn hoặc dài hạn** thông qua các **công cụ tài chính**, nhờ đó vốn được chuyển giao từ những chủ thể dư thừa về vốn đến các chủ thể có nhu cầu về vốn

- Đối tượng mua bán: Quyền sử dụng vốn → **công cụ tài chính - chứng khoán - tài sản tài chính**
- Giá cả của các công cụ tài chính bị chi phối bởi các quan hệ cung cầu

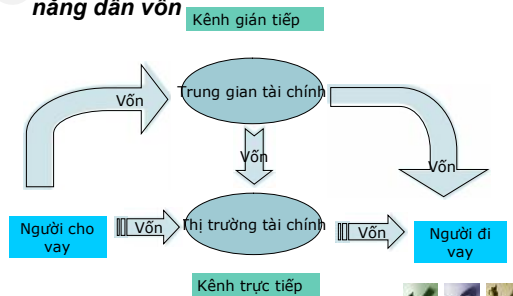

19-Sep-11

3

2. Chức năng, vai trò của thị trường tài chính

2.1. Chức năng cơ bản của TTTC - chức năng dẫn vốn

19-Sep-11

4

2.2. Vai trò của thị trường tài chính

- Phân bổ hiệu quả các nguồn vốn → tăng năng suất và hiệu quả nền kinh tế
- Môi trường dung hoà các lợi ích kinh tế

19-Sep-11

5

3. Cấu trúc của thị trường tài chính

3.1. Thị trường nợ và thị trường vốn cổ phần

Chứng khoán nợ (Debt Securities & Chứng khoán vốn (Equities)

Chứng khoán nợ là loại công cụ tài chính mà theo đó người phát hành (người đi vay) phải trả cho người giữ công cụ đó (người đi vay) một khoản tiền nhất định vào những khoảng thời gian đều đặn cho đến một thời điểm nhất định (ngày đáo hạn)

Chứng khoán vốn là loại công cụ tài chính cho phép người nắm giữ nó có quyền sở hữu một phần tài sản và quyền hưởng thu nhập ròng của người phát hành

Thị trường nợ & Thị trường vốn cổ phần

19-Sep-11

6

3. Cấu trúc của thị trường tài chính

3.1. Thị trường nợ và thị trường vốn cổ phần

3.2. Thị trường sơ cấp và thị trường thứ cấp

[Detail](#)

19-Sep-11

7

3. Cấu trúc của thị trường tài chính

3.1. Thị trường nợ và thị trường vốn cổ phần

3.2. Thị trường sơ cấp và thị trường thứ cấp

3.3. Thị trường tập trung và thị trường phi tập trung [Detail](#)

19-Sep-11

8

3. Cấu trúc của thị trường tài chính

3.1. Thị trường nợ và thị trường vốn cổ phần

3.2. Thị trường sơ cấp và thị trường thứ cấp

3.3. Thị trường tập trung và thị trường phi tập trung

3.4. Thị trường tiền tệ và thị trường vốn

Thị trường tiền tệ

Thị trường vốn [Detail](#)

19-Sep-11

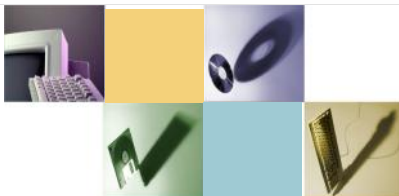
9

4. ĐK cần thiết để phát triển TTTC

- (i) *Nền KT h.hoá phát triển, tiền tệ ổn định*
- (ii) *Hàng hoá của TTTC phải đa dạng, phong phú.*
- (iii) *Phát triển các trung gian TC.*
- (iv) *Hoàn thiện hệ thống PL làm cơ sở hoạt động và kiểm soát TTTC, có tổ chức QLNN để điều khiển, giám sát TTTC.*
- (v) *Tạo được cơ sở vật chất kỹ thuật, hệ thống thông tin kinh tế phục vụ cho hoạt động của TTTC.*
- (vi) *Có đội ngũ các nhà KD, các nhà QL am hiểu các kiến thức của TTTC.*

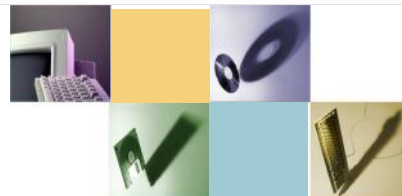
5. Các công cụ lưu thông trên thị trường tài chính

19-Sep-11

11

5.1. Các công cụ lưu thông trên thị trường tiền tệ

19-Sep-11

12

a. Tín phiếu kho bạc (Treasury Bills; T-bills)

Tín phiếu kho bạc là công cụ vay nợ ngắn hạn do **Kho bạc** phát hành để tài trợ cho những khoản chi tiêu tức thời, các thâm hụt ngắn hạn thường xuyên của chính phủ hoặc tài trợ các khoản nợ đến hạn

- ✓ Kỳ hạn thanh toán
- ✓ Rủi ro

19-Sep-11

13

b. Chứng chỉ tiền gửi có thể chuyển nhượng (Negotiable Certificates of Deposit - NCDs)

Chứng chỉ tiền gửi là một công cụ vay nợ do **ngân hàng thương mại** phát hành, cam kết trả lãi định kỳ cho khoản tiền gửi và hoàn trả vốn gốc (mệnh giá chứng chỉ) cho người gửi (người mua) theo giá mua ban đầu khi đến hạn thanh toán.

Chứng chỉ tiền gửi có thể chuyển nhượng

- ✓ Chứng khoán vô danh
- ✓ Mệnh giá lớn
- ✓ Lãi suất cao hơn lãi suất T - Bills
- ✓ Thời hạn
- ✓ Thị trường

19-Sep-11

14

c. Thương phiếu (Commercial Paper)

Thương phiếu *lệnh yêu cầu thanh toán hoặc cam kết thanh toán một số tiền nhất định.*

- ✓ Chứng khoán chiết khấu
- ✓ Ratings

Hối phiếu: phiếu ghi nợ của người bán hàng trả chậm, cung ứng dịch vụ, người xuất khẩu.

Lệnh phiếu: Phiếu nhận nợ do người thiếu nợ ký phát cho chủ nợ.

19-Sep-11

15

d. Hối phiếu được ngân hàng chấp nhận - Chấp phiếu ngân hàng (Banker's Acceptances - BAs)

Hối phiếu được ngân hàng chấp nhận là các hối phiếu kỳ hạn do **các công ty phát hành và được các ngân hàng đảm bảo thanh toán** bằng cách đóng dấu chấp nhận lên tờ hối phiếu

Ngân hàng cho vay hoặc hưởng lệ phí đảm bảo.

Trong trường hợp công ty nợ phá sản, ngân hàng đứng ra thanh toán.

Uy tín cao và dễ dàng chuyển nhượng.

19-Sep-11

16

e. Hợp đồng mua lại (Repurchase Agreements - Repos)

Hợp đồng mua lại là một hợp đồng trong đó người đi vay **đồng ý bán** một số chứng khoán Chính phủ (thường là tín phiếu kho bạc) mà người này nắm giữ cho người cho vay và **cam kết sẽ mua lại** số chứng khoán đó vào một thời điểm trong tương lai với một mức giá nhất định.

- ✓ Thời hạn
- ✓ Giá trị giao dịch
- ✓ Lãi

19-Sep-11

17

Đọc thêm: Quỹ liên bang và đô la châu Âu

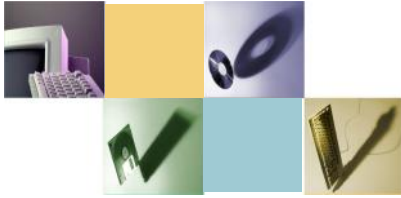
- Quỹ liên bang (Fed Funds): thực chất là những khoản vay qua đêm giữa các ngân hàng trên khoản tiền gửi đặt tại FED.
- Đô la Châu Âu (Euro dollars): là những khoản tiền gửi bằng đồng đô la Mỹ tại các ngân hàng nước ngoài hoặc chi nhánh các ngân hàng nước ngoài ở Mỹ.

19-Sep-11

18

5.2. Các công cụ lưu thông trên thị trường vốn

19-Sep-11

19

a. Trái phiếu

Trái phiếu là một chứng thư xác nhận một khoản nợ của tổ chức phát hành đối với người cầm giữ trái phiếu, trong đó cam kết sẽ trả khoản nợ kèm với tiền lãi trong một thời hạn nhất định

- ✓ Thời hạn
- ✓ Mệnh giá
- ✓ Lãi suất

Trái phiếu chính phủ và Trái phiếu công ty

19-Sep-11

20

Trái phiếu chính phủ

Trái phiếu chính phủ (TP kho bạc) do Kho bạc phát hành để tài trợ cho các khoản nợ quốc gia và các khoản chi tiêu đã được phê duyệt

Công trái, trái phiếu công trình, trái phiếu kho bạc dài hạn, trái phiếu quốc tế.....

- ✓ Rủi ro
- ✓ Lãi suất

19-Sep-11

21

Trái phiếu công ty

Trái phiếu dài hạn do công ty phát hành

- Các loại trái phiếu công ty
- Ratings
- đầu tư tài sản cố định

19-Sep-11

22

b. Cổ phiếu

Cổ phiếu là một chứng thư hay bút toán ghi sổ xác nhận trái quyền (quyền hưởng lợi - claim) của người nắm giữ cổ phiếu đối với thu nhập và tài sản của một công ty cổ phần.

- ✓ Cổ phần - Cổ đông - Cổ phiếu
- ✓ Quyền của cổ đông
- ✓ Thị trường sơ cấp và thứ cấp của cổ phiếu
- ✓ Giá trị của cổ phiếu
- ✓ Cổ phiếu thường và cổ phiếu ưu đãi

19-Sep-11

23

Cổ phiếu thường và cổ phiếu ưu đãi

	Cổ phiếu thường	Cổ phiếu ưu đãi
Cổ tức	Do HĐQT quyết định	Cố định
Quyền tham gia quản lý	Có	Không
Thứ tự chia lãi (tài sản khi phá sản)	Sau cùng	Sau trái phiếu và trước cổ phiếu thường

19-Sep-11

24

c. Các khoản vay thế chấp

Các khoản vay thế chấp là những khoản tiền cho các cá nhân hoặc công ty vay để mua nhà, đất hoặc những tài sản thực khác, trong đó tài sản thực và nhà đất đó là trở thành vật thế chấp để đảm bảo cho các khoản vay.

19-Sep-11

25

d. Các khoản vay thương mại, tiêu dùng

- Đây là các khoản vay cho các công ty thương mại và người tiêu dùng, thường do ngân hàng cung cấp.
- Do không chuyển nhượng được nên đây là công cụ kém lỏng lẻo nhất trên thị trường vốn.

19-Sep-11

26

e) Các CK phái sinh

là các chứng từ có giá có nguồn gốc từ các CK đang lưu hành, như: chứng quyền, hợp đồng quyền chọn, hợp đồng tương lai, hợp đồng kỳ hạn, hợp đồng hoán đổi.

6. Vai trò của Chính phủ đối với TTTC

- Chủ thể quan trọng trên thị trường tài chính
- Người điều tiết các hoạt động trên thị trường tài chính

Vì sao phải điều tiết TTTC?

- ✓ Cung cấp thông tin cho các nhà đầu tư
- ✓ Bảo đảm sự phát triển lành mạnh của hệ thống tài chính

19-Sep-11

28

7. TTTC VIỆT NAM

1. Thị trường tiền tệ của Việt Nam:

→ chính thức ra đời năm 1990 sau khi hệ thống NH 1 cấp của Việt Nam chính thức chuyển sang mô hình hệ thống NH 2 cấp.

• Các bộ phận cấu thành:

- *TT tiền gửi (tín dụng)*: hình thành năm 1990 (sau khi hệ thống NH 1 cấp chính thức chuyển sang mô hình 2 cấp).
- *TT nội tệ liên ngân hàng (LNH)*: thành lập ngày 10/3/1993, chính thức h.động từ đầu năm 1994.
- *TT ngoại tệ LNH*: thành lập ngày 20/9/1994.
- *TT tín phiếu kho bạc*: chính thức hoạt động tháng 6/1995.
- *TT mở*: chính thức hoạt động ngày 12/7/2000.

2. Thị trường vốn Việt Nam (TTCK)

- *Trung tâm giao dịch chứng khoán (TTGDCK) TP Hồ Chí Minh*: mở phiên giao dịch đầu tiên vào ngày 28/7/2000 → tổ chức theo mô hình tập trung với quy mô nhỏ.
- *Trung tâm giao dịch CK Hà Nội*: được khai trương ngày 8/3/2005 → là thị trường phi tập trung (OTC) → dành cho của các DN vừa và nhỏ.
- *Đặc điểm*: còn mang tính sơ khai, quy mô còn quá nhỏ bé, hàng hoá còn ít về số lượng, kém về chất lượng, nghèo nàn về chủng loại.

Thị trường nợ và thị trường vốn cổ phần

- **Thị trường nợ** (debt market) là thị trường giao dịch các **công cụ vay nợ** (*debt instruments*) hay các **chứng khoán nợ** (*debt securities*).
- **Thị trường vốn cổ phần** (equity market) là thị trường giao dịch các **chứng khoán vốn** (*equities*).

19-Sep-11

31

Thị trường tiền tệ và thị trường vốn

Thị trường tiền tệ là thị trường phát hành và giao dịch những **chứng khoán nợ ngắn hạn** (công cụ nợ ngắn hạn) có **thời hạn thanh toán dưới một năm** của các công ty lớn, các trung gian tài chính và chính phủ.

Thị trường vốn là thị trường mua bán các chứng khoán dài hạn, cụ thể là những chứng khoán **có thời hạn thanh toán trên một năm**.

19-Sep-11

32

Thị trường tiền tệ và thị trường vốn

- ✓ Hàng hoá
- ✓ Những người tham gia
- ✓ Chức năng
- ✓ Phương thức tổ chức
- ✓ Phân loại

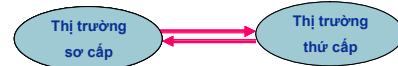

19-Sep-11

33

Thị trường sơ cấp và thị trường thứ cấp

- **Thị trường sơ cấp** (cấp 1) là thị trường **phát hành** các công cụ tài chính.
- **Thị trường thứ cấp** (cấp 2) là thị trường **mua bán** các chứng khoán đã được phát hành trên thị trường sơ cấp.

19-Sep-11

34

Thị trường tập trung và thị trường phi tập trung (OTC)

- **Thị trường tập trung** là thị trường mà việc giao dịch, mua bán chứng khoán được thực hiện có tổ chức và tập trung tại một nơi nhất định.
- **Thị trường phi tập trung** (OTC) là thị trường không có địa điểm giao dịch cụ thể.

Thị trường tập trung và thị trường phi tập trung đều là thị trường cấp 2.

19-Sep-11

35